

עלון להפצת תורה ויהדות

פַּרְעֹה שֶׁלָּח

גיליון 535

ירושלים: 20:31

ירושלים: 19:13

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת, עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריא מספר חשבון: 123459

ולא תתורו אחרי עיניכם

חטאם של המרגלים היה כידוע, שהם לא פירשו את מה שראו לטובה. פירות הארץ הגדולים הצביעו לדעתם על יושבי הארץ. כשם שהפירות מזורים וענקיים כך יושבי הארץ. הקב"ה גרם למתים רבים כדי שיתעסקו התושבים במתיהם ולא יטפלו למרגלים, אך המרגלים פירשו זאת לרעה: "ארץ אוכלת יושביה". מסתבר, שהכל עניין של הסתכלות.

בהקשר זה מעניין לראות את המעשה ברבי יהושע בן לוי המסתכל על מאורעות החיים, כפי שאנו רואים גם כיום, ומבקש הסבר לפעולות ה' בעולם. וכך מסופר: מעשה היה ברבי יהושע בן לוי, שרצה להיפגש עם אליהו הנביא ז"ל. התפלל לפני הקב"ה שימלא לו מבוקשו, ותפלתו נתקבלה ונגלה אליו אליהו הנביא. אמר לו אליהו: מה אתה מבקש, אמר לו: רוצה אני לראות מה אתה עושה בעולם. אמר לו: אליהו: דבר זה לא יתכן. אמר לו: למה, אמר לו, מפני שתראני עושה דברים שלא תוכל לסבול. אמר לו: אף על פי כן רוצה אני לילך עמך. אמר לו: טוב, בא עמי.

התחילו שניהם ללכת. כשהחשיך היום נשארו ללון אצל עני אחד שהיו איש ואשתו ולא היה להם אלא פרה קטנה. והעני קיבל אותם בסבר פנים יפות ונתן להם לאכול ולשתות, וחלק להם כבוד מלכים כפי ערכם. בחצות הלילה קם אליהו ונתן מכה אחת על ראש הפרה והמיתה. כשראה זאת רבי יהושע אמר: חס ושלום שזה אליהו הנביא, שדבר זה לא יעשה אפילו השוודר שבהרים. אמר לו לאלהיו הנביא: האם אין זה חטא מה שעשית. והלא פרה זו היא כל חייו של העני הזה, ואתה באת והרגת אותה. האם זהו הגמול שנתת לך על שהאכילך והשקך וחלק לנו כבוד מלכים. אמר לו אליהו ז"ל אם תשאלני עוד הפעם, אפרד ממך ולא תוסיף עוד ללכת עמי. ואם אתה רוצה ללכת עמדי תשתוק ולא תשאלני כלום למה אני עושה דברים.

והם הלכו לדרכם ובלילה השני לנו בביתו של עשיר גדול שבאותו לילה היה עסוק בבנין ביתו. וכשראה אותם לא רצה להפנות ראשו אליהם ולא קם ולא זע ממקומו, ולא נתן להם לא מאכל ולא משקה. בחצות קם אליהו הנביא ואמר לרבי יהושע בן לוי קח קצה החבל הזה. נטל רבי יהושע בן לוי קצה אחד של החבל ואליהו את הקצה השני ומדדו את הקירות ובנה לו ארמון נפלא בהדרו ובו ק"פ חדרים.

היה רבי יהושע בן לוי תמה ואומר: אותו עני הכניס אותך לביתו ונתן לך מאכל ומשקה וחלק לך כבוד מלכים ובלילה עמדת והרגת את פרתו. ועשיר זה לא עשה לך שום טובה, ואפילו לא ערך לך קבלת פנים כראוי לך, ועשית לו טובה כזו שבנית לו ארמון גדול כזה שאין לבנותו בדמים מרובים? משם הלכו למקום אחר. ששם היו כולם עשירים. והם היו בעלי גאווה כאלה שלא רצו אפילו להסתכל על שני החכמים האלה. ולא רצו לתת להם לא מאכל ולא משקה. למחרת עמד אליהו והתפלל להשי"ת שייעשו כולם מנהיגים.

משם הלכו למקום אחר וכולם היו שם עניים וכשראו את שני החכמים קיבלו אותם בסבר פנים יפות, ונתנו להם לאכול ולשתות וחלקו להם כבוד גדול והכל במיעוט ממזונם. למחרת עמד אליהו ובקש רחמים מאת השי"ת שלא יתן להם אלא פרנס אחד. אמר ריב"ל לאלהיו: איני יכול לסבול המעשים שאתה עושה. ואני רוצה שתבאר לי פשר כל המעשים שעשית, לפי שאין אני מבין אותם כלל. אמר לו אליהו: אם אני אסביר לך הכל, שוב לא תלך עמי.

אמר לו רבי יהושע: אני מסכים לכל ובלבד שתסביר לי למה הרגת פרתו של אותו עני, אמר לו אליהו: דע שבאותו לילה עמדה אשתו למות. והיתה חביבה עליו יותר מאלפי אלפים דינרי זהב. לכן עמדתי והרגתי פרתו שתהיה כפרה לאשתו. נפש תחת נפש.

אמר לו ריב"ל: ולמה לאותו עשיר שלא הפך פניו להסתכל עלינו, ולא נתן לנו לא מאכל ולא משקה בנית את הארמון הגדול הזה. אמר לו: דע אם היה אותו עשיר חופר שתיים שלוש אמות תחת אותו בית, היה מוצא אוצר גדול ולכן הקדמתי ובניתי לו הארמון. והארמון הזה לא יתקיים זמן מרובה מפני שהוא מעשה נסים ויפול פתאום ולא ימצא את האוצר הזה.

אמר לו רבי יהושע בן לוי: ולמה ברכת אותם העשירים, שלא נתנו לנו כלום שיהיו להם מנהיגים הרבה. אמר לו: לא ברכה היא זו אלא קללה. שכן ברבות המנהיגים סופם הרס. כמו שאומרים העולם: ברבות הקברניטים טובעת הספינה.

ואותם העניים שעשו לנו טובה בירכתים שיהיה להם רק מנהיג אחד. כי כל עיר שיש לה ראש אחד, סופה להתקיים. ואם אתה רואה רשע שהוא בוטח בעושרו, דע שאין זה לטובתו. ואם אתה רואה צדיק הסובל צער וחוסר מזונות, אין זה לרעתו אלא לטובתו, לכפרת נפשו. ואם יש לאדם כסף והוא נותן צדקה לעניים יתקיימו נכסיו, ואם לא יפרח כספו, שכן יש כנפיים לכסף. ומכאן שישתכל אדם בכל מקרה הבא עליו ויאמר תמיד הכל לטובה, כי הקב"ה עושה לטובתו.

ביזמות מצוות ציצית

בפרשתנו מובאת מצוות ציצית. מצווה זו נחשבת קלה מבחינת עשייתה, לבישת בגד עם ארבע כנפות מחויבת בציציות. אך מבחינת שכרה הרי היא שקולה כנגד כל המצוות. וכן שומרת היא את האדם מן החטא. וכך מסופר על אדם שהיה זהיר בה:

מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, אך נתדרדר רוחנית עד שכאשר שמע שיש מופקרת גויה בכרכי הים שנוטלת סכום עתק של ארבע מאות זהובים בשכרה, מיד שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע זמן לבוא אצלה. כשהגיע זמנו, הגיע אליה ונכנס לביתה, הציעה לו שבע מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה, ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה.

רגע לפני שנפל ברשת יצרו, באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, מיד נשמט מהמיטה העליונה, וישב על גבי הקרקע כאומר איני חפץ בך. ראתה האישה שכך עשה, אף היא עשתה כמותו לישב על הקרקע, ונשבעה לו שלא תניחו עד שיאמר לה איזה מום מצא בה שכל כך נדחתה מפניו. אמר לה, נשבע אני שלא ראיתי אישה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' א-להינו וציצית שמה, ונאמר בה "אני ה' א-להיכם" שתי פעמים, לאמור, אני הוא שעתידי ליפרע ואני הוא שעתידי לשלם שכר, ועכשיו נדמו עלי ארבע ציציות אלו כארבע עדים על מעשיי, ועל כן הלכתי מפניך.

לבסוף, הלכה ונתגיירה ובאה לבית מדרשו של רבי חייא, שהתיר לה להינשא עם אותו אדם. אמר על כך רבי חייא, אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר, זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה. אשרי הזהיר במצוות ציצית.

מהלכות מצוות ציצית

א. שקולה מצות ציצית כנגד כל המצוות כולן, שנאמר: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם". גדול עונש המבטל מצות ציצית, ועליו נאמר לאחוז בכנפות הארץ. והזהיר במצות ציצית זוכה ורואה פני שכינה.

ב. אף שמעיקר הדין אין חיוב כל כך ללבוש טלית קטן כל היום, מכל מקום ראוי ונכון מאד להשתדל לקיים מצות ציצית, וללבוש טלית קטן במשך כל היום. שהיא מצוה יקרה וחשובה עד מאד, ששקולה כנגד כל המצוות. וכן מצוה לחנך גם את הקטנים מגיל שש במצוה יקרה זו, ולהלבישם טלית קטן תחת בגדיהם. ומכל מקום מי שאין לו ציצית אין צריך לחזור על הפתחים כדי שיהיו לו מעות לקנות טלית. ואם אין ידו משגת לקנות ציצית ותפילין, יקנה תפילין, אבל אם מוצא תפילין בשאלה, יקנה ציצית.

ג. נכון לקנות טלית נאה משום זה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצוות. אך לא יעכב את המצוה בעבור זה. וכן עיר שאין בה ספר תורה, ויש שם סופר שיודע לכתוב, אבל אינו יודע לכתוב יפה כמו סופר אחר, שלא יבוא בקרוב, מוטב שיכתוב אותו המצוי מיד. וכן אין להמתין להתעטף בציצית עד שבת לכבוד שבת.

ד. מצוה לאחוז הציציות בידו השמאלית כנגד לבו בשעת קריאת שמע, רמז לדבר: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. יש האוחזים בידיהם את כל ד' הכנפות, ומנהיגו לאחוז בשתי הציציות שלפניו בלבד. נהגו לאחוז הציציות שלפניו באמירת ברוך שאמר, ומנשקים הציציות בגמר הברכה.

ה. טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשמברך. וטוב שיצייר במחשבתו כאילו יש בהם חוט מראה תכלת, שהוא דומה לרקיע. וראוי להסתכל בציצית בכל איזה זמן, כי יש בזה תועלת לאדם שלא יבוא לידי חטא. יש נוהגים להסתכל בציציות כשמגיעים לוראתם אותו וליתן אותם על העינים, ומנהג יפה הוא לחיוב מצוה. ויש שמנשקים הציציות בכל פעם שמזכירים ציצית. כשמסתכל בציצית מסתכל בשני ציציות שלפניו שיש בהם עשרה קשרים, רמז להויות, וגם יש בהם ט"ז חומים ועשרה קשרים עולה כ"ו כשם הוי"ה.

ו. סומא, יש לו לאחוז את הציציות בשעת קריאת שמע כפיקח לכל דבר, ועל פי הקבלה גם הוא ינשק את הציציות כשאומר וראיתם אותו, ויעביר הציציות על עיניו. נכון שלא להניח הטלית בלא קיפול בלילה. וטוב שכל אחד יקפל הטלית בידו, ולא יתנו לאחר לקפלו, דקשה למזל.

ז. מעיקר הדין מותר לקפל את הטלית באמצע שאומר עלינו לשבח, או בעת שאומרים קדיש, ובלבד שנותן לבו לענות אמן ויהא שמיה רבא. ואם יש לחוש שלא יענה אמן, נכון שלא יקפל בטלית באמצע שישומע קדיש.

ח. כשמסיר מעצמו את הטלית אחר התפלה, טוב שישירנה ביד שמאל שהיא יד כחה, להראות שקשה עליו פרידתו. וכן ינהג כמשסיר מעליו התפילין, ולא יסיר הטלית כי אם לאחר חליצת התפילין, ונכון להמתין עד אחר עלינו לשבח.

[ע"פ ילקוט יוסף לראשלי"צ הגר"י יוסף שליט"א.]

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ו

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאח ציטרון. שרה בת שמוחה. מרים יהודה. ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עור בן עישה. תקוה בת עזיה. אלנה בת ג'אן. אסתר בת זוהרה. מול בת ענוה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולטנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מויל מוריה אדרי הי"ו. להחזרת נעדר צה"ל ושמייזי ובהם: אורון שאול, הדר גולדון, גיא חבר, רון אדר, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו.

לעילוי נשמת: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן, הרב שלמה צוקר, יונה יונה, סופר מנחם. אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמירה. נדיר נחום. ניסים כהן. רובי צעדי. יצחק בן מלך מורח. מורדכי ומושה מורח. ישראל אברהם נתן. אברהם אוחיון. מרדכי צאני. ראובן אלון בן נסיה. יצחק ועמרם אטיאס. ר' חיים אהרנה. לוי יצחק אמרדי. אורן מעלים. אליהו מייט. דוד חלב. דוד גרוסברג. יואל דללי. עמוס דמרי. סימנטוב משה יהודה. ישראל בן גמרה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורח. יצחק ושמוחה אילון. נסים וסליחה שושן. יצחק ולאח אסתרונ. נדירה שמעון. מנירה לוי. לויט שבת. אסתר בת תורא. אסתר חרד. חנה יצחק. דינה פונדק. אליהו בת פריחה. תירצה וידון. אסתר וענבר נחום. דניאל אלמלח. אליהו אדרי. נסים מלי. מרים וענון. עזיה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעימה בת מנודה. לואיה מרד. זוהרה בת חנה. עליזה כהן. שרה אוליאלי. יוכבד ועקנן. חסיה ששפטטט. עישה דוד. מרים סופר. רותי אטל. סבטלה בת אלנה. אסתר אימי. כמייסה ידי. כמייסה כהן. אליס מטייל. אילח שחר. רבקה ישעיהו. אריאל דרסיעבר ו"ל. ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדרו, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציציליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה